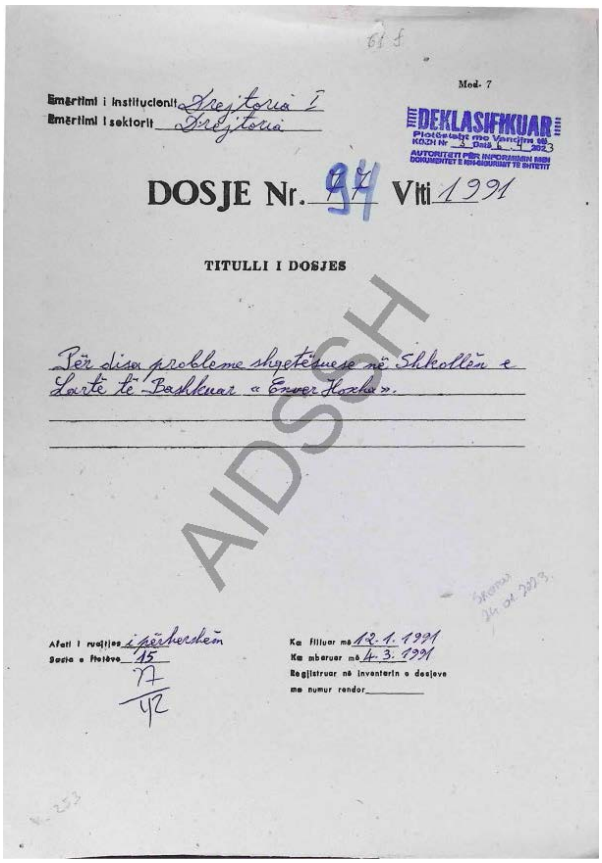
POSTIM ARKIVOR

"Puçi" i Shkollës së Bashkuar “Enver Hoxha” – Një moment tensioni politik dhe studentor në 1991

Pakënaqësia studentore, shpërthimet e brendshme dhe sfidat ndaj rendit ushtarak në periudhën e tranzicionit

SEKSIONI

1970-1991

PERIUDHA

1991 - 1991

Në fillim të vitit 1991, Shqipëria po përjetonte ndryshime të thella politike dhe sociale. Në këtë kontekst, Shkolla e Lartë e Bashkuar “Enver Hoxha” u kthye në epiqendrën e një revolte studentore dhe ushtarake që shpesh njihet si “Puci i Shkollës së Bashkuar”. Studentët dhe akademistët u ngritën kundër autoriteteve, duke kërkuar rivendosjen e përmendoreve të Enver Hoxhës, përmirësimin e kushteve të jetesës, ndryshimin e emrit të shkollës dhe mbrojtjen e të drejtave të tyre politike. Shumë studentë refuzuan të ndiqnin mësimet, disa ikën jashtë vendit, ndërsa atmosfera u tensionua nga pretendime për manipulime politike dhe solidaritet të organizuar me protestat e jashtme.

PERMBAJTJE #1

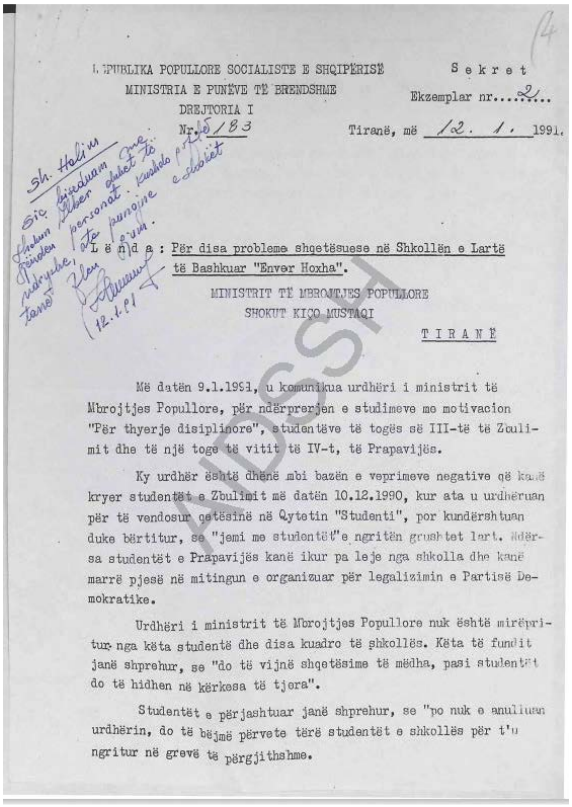
Raportime të Sigurimit të Shtetit mbi zhvillimet në Shkollën e Bashkuar gjatë periudhës Shkurt –Mars 1991

*]:pointer-events-auto [content-visibility:auto] supports-[content-visibility:auto]:[contain-intrinsic-size:auto_100lvh] R6Vx5W_threadScrollVars scroll-mb-[calc(var(--scroll-root-safe-area-inset-bottom,0px)+var(--thread-response-height))] scroll-mt-[calc(var(--header-height)+min(200px,max(70px,20svh)))]" dir="auto" data-turn-id="request-WEB:c1e9d93b-79ed-4538-96e5-660524b51898-4" data-testid="conversation-turn-10" data-scroll-anchor="false" data-turn="assistant"> Dosja nr. 94 nga Fondi nr. 4, kutia nr. 253, “Për disa probleme shqetësuese në Shkollën e Lartë të Bashkuar Enver Hoxha ”, e hapur më 12.01.1991 dhe e mbyllur më 04.03.1991, e deklasifikuar më 6.4.2023, përmban materiale të hartuara nga Sigurimi i Shtetit lidhur me zhvillimet e brendshme në këtë institucion ushtarak. Dokumentet e kësaj periudhe (janar–prill 1991) fokusohen kryesisht në raportime mbi pakënaqësitë studentore, shkeljet disiplinore, largimet ilegale dhe tensionet politike brenda shkollës. Ato pasqyrojnë këndvështrimin dhe komunikimet e strukturave ushtarake dhe të Sigurimit në lidhje me ruajtjen e rendit dhe disiplinës institucionale. Nuk përfshihen në këto materiale ngjarje të gjera publike, si rrëzimi i monumentit të Enver Hoxha në sheshin “Skënderbej”, të cilat njihen nga burime të tjera historike.

MEDIA #1

Raport sekret me 2 faqe mbi tensionet politike dhe disiplinore në Shkollën e Lartë “Enver Hoxha”, 12 janar 1991

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE SOCIALISTE E SHQIPËRISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME
DREJTORIA I
Nr. 5/83

Sekret
Ekzemplar nr. 2/
Tiranë, më 12. 1. 1991.

Sh. Halim
Sic diskutuam me shokun Prenk Pjetri, lidhur me disa probleme të studentëve të Shkollës së Lartë, Kim 12.1.91

L ë n d a : Për disa probleme shqetësuese në Shkollën e Lartë të Bashkuar "Enver Hoxha".

MINISTRIT TË MBROJTJES POPULLORE
SHOKUT KICO MUSTAQI
TIRANË

Më datën 9.1.1991, u komunikua urdhëri i ministrit të Mbrojtjes Popullore, për ndërprerjen e studimeve me motivacion "Për thyerje disiplinore", studentëve të togës së III-të të Zbulimit dhe të një toge të vitit të IV-t, të Prapavijës.

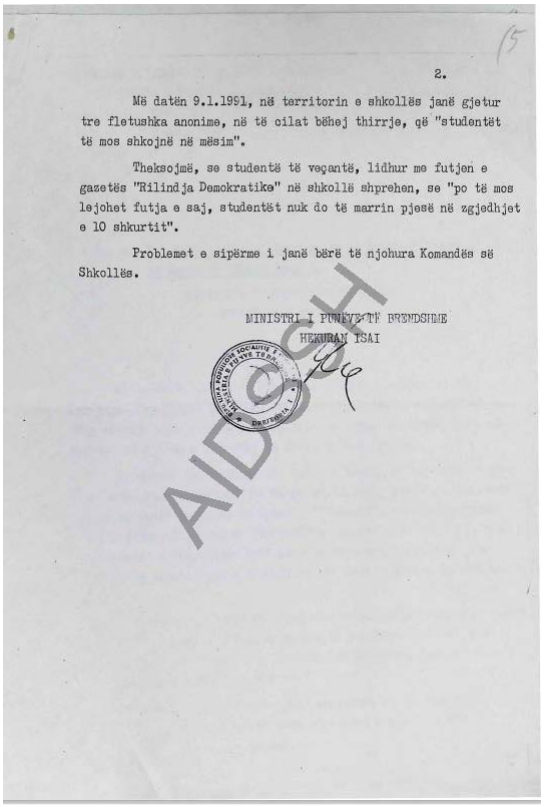
Ky urdhër është dhënë mbi bazën e veprimeve negative që kanë kryer studentët e Zbulimit më datën 10.12.1990, kur ata u urdhëruan për të vendosur qetësinë në Qytetin "Studenti", por kundërshtuan duke bërtitur, se "jemi me studentët"e ngritën grushtet lart. Ndërsa studentët e Prapavijës kanë ikur pa leje nga shkolla dhe kanë marrë pjesë në mitingun e organizuar për legalizimin e Partisë Demokratike.

Urdhëri i ministrit të Mbrojtjes Popullore nuk është mirëpritur nga këta studentë dhe disa kuadro të shkollës. Këta të fundit janë shprehur, se "do të vijnë shqetësime të mëdha, pasi studentët do të hidhen në kërkesa të tjera".

Studentët e përjashtuar janë shprehur, se "po nuk e anulluan urdhërin, do të bëjmë përvetë tërë studentët e shkollës për t'u ngritur në grevë të përgjithshme.

Raport sekret me 2 faqe mbi tensionet politike dhe disiplinore në Shkollën e Lartë “Enver Hoxha”, 12 janar 1991

MEDIA FAQE #2

2.

Më datën 9.1.1991, në territorin e shkollës janë gjetur tre fletushka anonime, në të cilat bëhej thirrje, që "studentët të mos shkojnë në mësim".

Theksojmë, se studentë të veçantë, lidhur me futjen e gazetës "Rilindja Demokratike" në shkollë shprehen, se "po të mos lejohet futja e saj, studentët nuk do të marrin pjesë në zgjedhjet e 10 shkurtit".

Problemet e sipërme i janë bërë të njohura Komandës së Shkollës.

MINISTRI I PUNËVE TË BRENDSHME
HEKURAN ISAI

AIDSSH

Raport sekret me 2 faqe mbi tensionet politike dhe disiplinore në Shkollën e Lartë “Enver Hoxha”, 12 janar 1991

INFORMACION

Raport sekret me 2 faqe mbi tensionet politike dhe disiplinore në Shkollën e Lartë “Enver Hoxha”, 12 janar 1991

FONDI	4
KUTIA	253
DOSJA	94
DATA E KRIJIMIT	12 janar 1991
	2

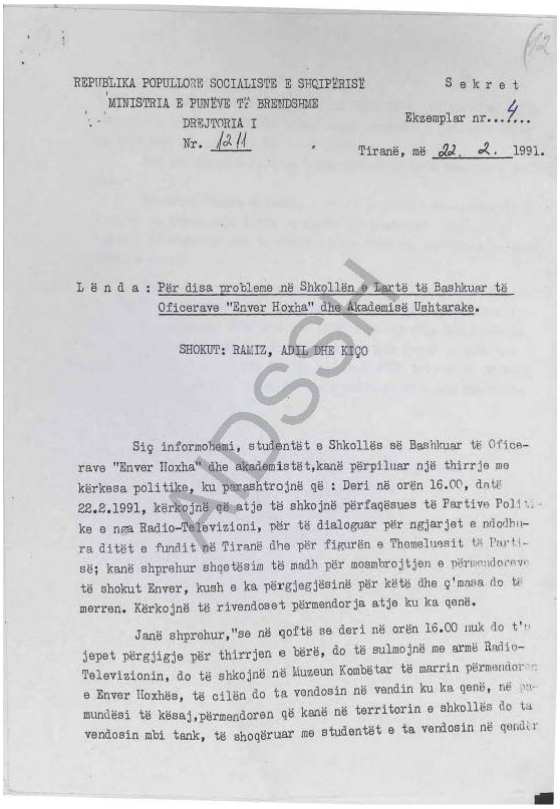
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #2

Shkresë (2 faqe) e datës 22.02.1991 e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai, drejtuar Ramiz Alisë, Adil Carcanit dhe Kiço Mustaqit

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE SOCIALISTE E SHQIPËRISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME
DREJTORIA I
Nr. 1211

Sekret
Ekzemplar nr. 4
Tiranë, më 22. 2. 1991.

L ë n d a : Për disa probleme në Shkollën e Lartë të Bashkuar të Oficerave "Enver Hoxha" dhe Akademisë Ushtarake.

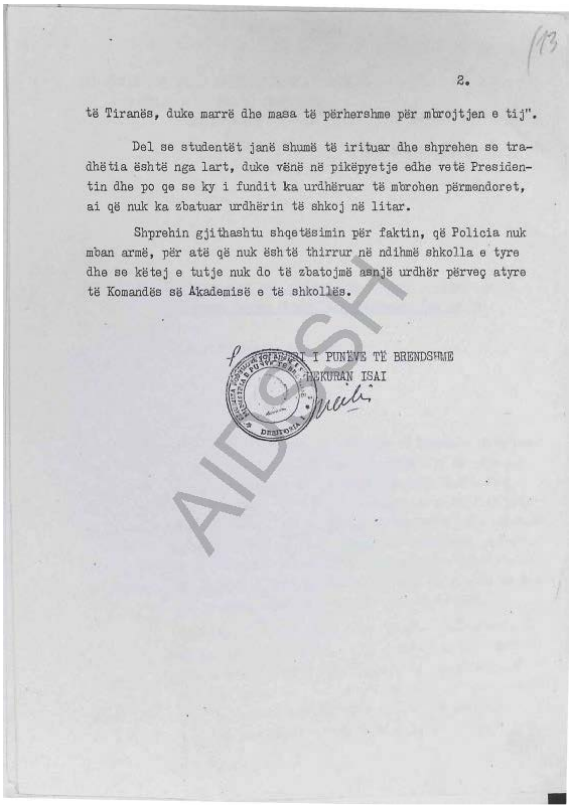
SHOKUT: RAMIZ, ADIL DHE KIÇO

Siç informohemi, studentët e Shkollës së Bashkuar të Oficerave "Enver Hoxha" dhe akademistët,kanë përpiluar një thirrje me kërkesa politike, ku parashtrojnë që : Deri në orën 16.00, datë 22.2.1991, kërkojnë që atje të shkojnë përfaqësues të Partive Politike e nga Radio-Televizioni, për të dialoguar për ngjarjet e ndodhura ditët e fundit në Tiranë dhe për figurën e Themelusit të Partisë; kanë shprehur shqetësim të madh për mosmbrojtjen e përmendoreve të shokut Enver, kush e ka përgjegjësinë për këtë dhe ç'masa do të merren. Kërkojnë të rivendoset përmendorja atje ku ka qenë.

Janë shprehur,"se në qoftë se deri në orën 16.00 nuk do t'u jepet përgjigje për thirrjen e bërë, do të sulmojnë me armë Radio-Televizionin, do të shkojnë në Muzeun Kombëtar të marrin përmendoren e Enver Hoxhës, të cilën do ta vendosin në vendin ku ka qenë, në pamundësi të kësaj,përmendoren që kanë në territorin e shkollës do ta vendosin mbi tank, të shoqëruar me studentët e ta vendosin në qendër

Shkresë (2 faqe) e datës 22.02.1991 e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai, drejtuar Ramiz Alisë, Adil Carcanit dhe Kiço Mustaqit

MEDIA FAQE #2

2.

të Tiranës, duke marrë dhe masa të përhershme për mbrojtjen e tij".

Del se studentët janë shumë të irituar dhe shprehen se tradhëtia është nga lart, duke vënë në pikëpyetje edhe vetë Presidentin dhe po qe se ky i fundit ka urdhëruar të mbrohen përmendoret, ai që nuk ka zbatuar urdhërin të shkoj në litar.

Shprehin gjithashtu shqetësimin për faktin, që Policia nuk mban armë, për atë që nuk është thirrur në ndihmë shkolla e tyre dhe se këtej e tutje nuk do të zbatojmë asnjë urdhër përveç atyre të Komandës së Akademisë e të shkollës.

I PUNËVE TË BRENDSHME
HEKURAN ISAI

AIDSSH

Shkresë (2 faqe) e datës 22.02.1991 e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai, drejtuar Ramiz Alisë, Adil Carcanit dhe Kiço Mustaqit

INFORMACION

Shkresë (2 faqe) e datës 22.02.1991 e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai, drejtuar Ramiz Alisë, Adil Carcanit dhe Kiço Mustaqit

FONDI	4
KUTIA	253
DOSJA	94
	43

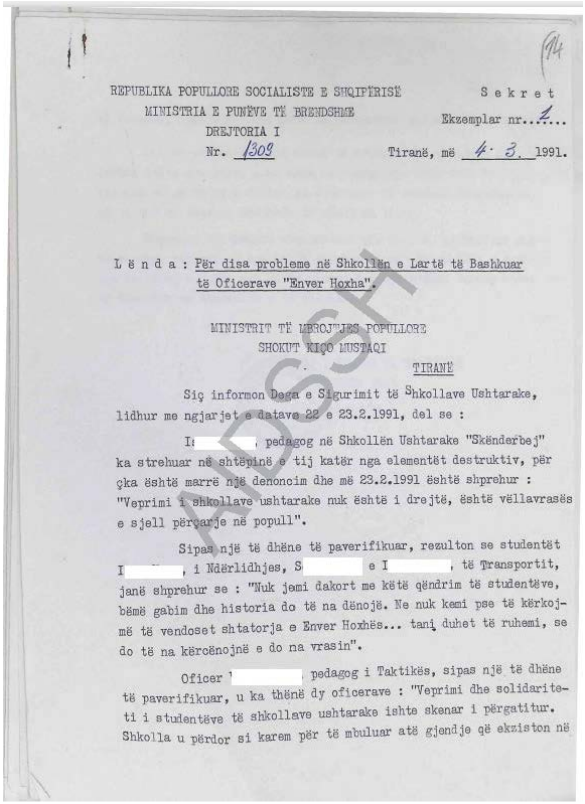
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #3

Shkresë me 2 faqe e dt. 04.03.1991 e Ministrit të Brendshëm Gramoz Ruci drejtuar Ministrit të Mbrojtjes Kico Mustaqi

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE SOCIALISTE E SHQIPËRISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME
DREJTORIA I
Nr. 1309

Sekret
Ekzemplar nr. 1
Tiranë, më 4. 3. 1991.

L ë n d a : Për disa probleme në Shkollën e Lartë të Bashkuar të Oficerave "Enver Hoxha".

MINISTRIT TË MBROJTJES POPULLORE
SHOKUT KIÇO MUSTAQI
TIRANË

Siç informon Dega e Sigurimit të Shkollave Ushtarake, lidhur me ngjarjet e datave 22 e 23.2.1991, del se :

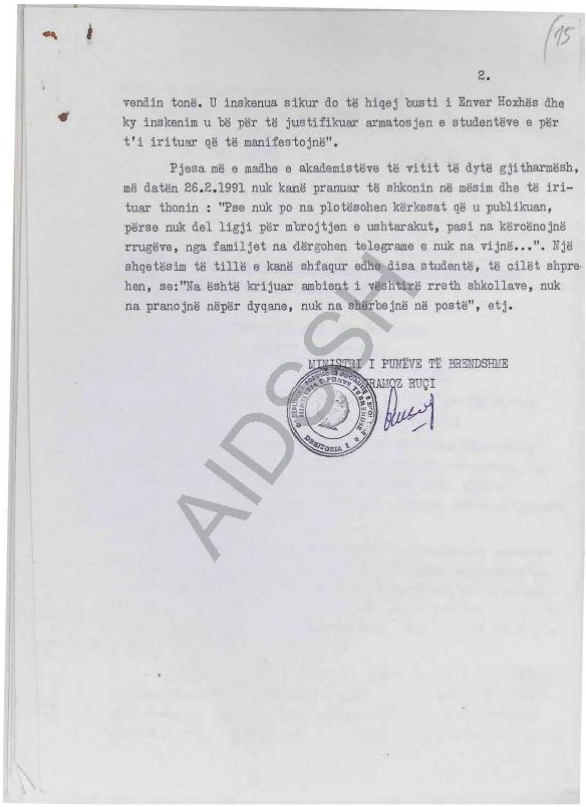
I [redacted], pedagog në Shkollën Ushtarake "Skënderbej" ka strehuar në shtëpinë e tij katër nga elementët destruktiv, për çka është marrë një denoncim dhe më 23.2.1991 është shprehur : "Veprimi i shkollave ushtarake nuk është i drejtë, është vëllavrasës e sjell përçarje në popull".

Sipas një të dhëne të paverifikuar, rezulton se studentët I [redacted], i Ndërlidhjes, S [redacted] e I [redacted], të Transportit, janë shprehur se : "Nuk jemi dakort me këtë qëndrim të studentëve, bëmë gabim dhe historia do të na dënojë. Ne nuk kemi pse të kërkojmë të vendoset shtatorja e Enver Hoxhës... tani duhet të ruhemi, se do të na kërcënojnë e do na vrasin".

Oficer [redacted], pedagog i Taktikës, sipas një të dhëne të paverifikuar, u ka thënë dy oficerave : "Veprimi dhe solidariteti i studentëve të shkollave ushtarake ishte skenar i përgatitur. Shkolla u përdor si karem për të mbuluar atë gjendje që ekziston në

Shkresë me 2 faqe e dt. 04.03.1991 e Ministrit të Brendshëm Gramoz Ruci drejtuar Ministrit të Mbrojtjes Kico Mustaqi

MEDIA FAQE #2

2.

vendin tonë. U inskenua sikur do të hiqej busti i Enver Hoxhës dhe ky inskenim u bë për të justifikuar armatosjen e studentëve e për t'i irituar që të manifestojnë".

Pjesa më e madhe e akademistëve të vitit të dytë gjitharmësh, më datën 26.2.1991 nuk kanë pranuar të shkonin në mësim dhe të iri-tuar thonin : "Pse nuk po na plotësohen kërkesat që u publikuan, përse nuk del ligji për mbrojtjen e ushtarakut, pasi na kërcënojnë rrugëve, nga familjet na dërgohen telegrame e nuk na vijnë...". Një shqetësim të tillë e kanë shfaqur edhe disa studentë, të cilët shpre-hen, se:"Na është krijuar ambient i vështirë rreth shkollave, nuk na pranojnë nëpër dyqane, nuk na shërbejnë në postë", etj.

MINISTRI I PUNËVE TË BRENDSHME
GRAMOZ RUÇI

AIDSSH

Shkresë me 2 faqe e dt. 04.03.1991 e Ministrit të Brendshëm Gramoz Ruci drejtuar Ministrit të Mbrojtjes Kico Mustaqi

INFORMACION

Shkresë me 2 faqe e dt. 04.03.1991 e Ministrit të Brendshëm Gramoz Ruci drejtuar Ministrit të Mbrojtjes Kico Mustaqi

FONDI	4
KUTIA	253
DOSJA	94
	43

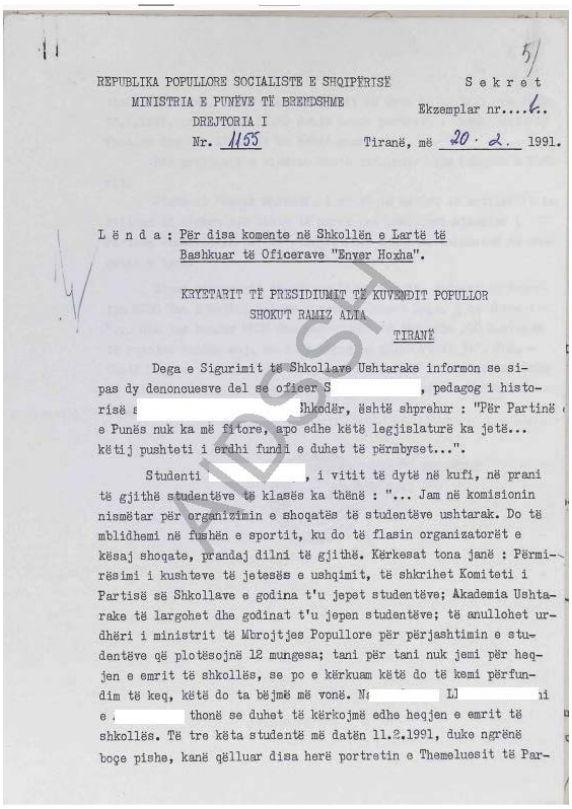
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #4

Shkresë me 2 faqe e dt. 20.02.1991 “Për disa komente në Shkollën e Lartë të bashkuar Enver Hoxha” e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai drejtuar Ramiz Alisë”

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE SOCIALISTE E SHQIPËRISË
MINISTRIA E PUNËVE TË BRENDSHME
DREJTORIA I
Nr. 1155

Sekret
Ekzemplar nr....1..
Tiranë, më 20.2. 1991.

L ë n d a : Për disa komente në Shkollën e Lartë të Bashkuar të Oficerave "Enver Hoxha".

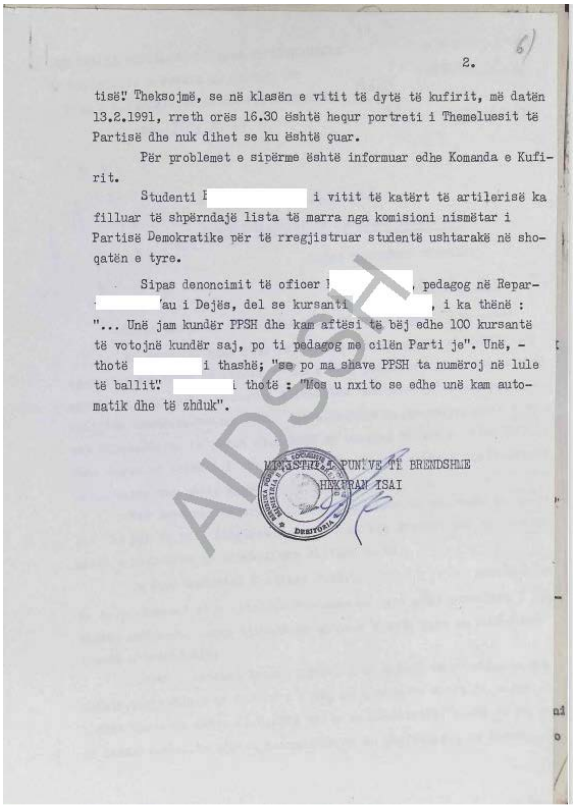
KRYETARIT TË PRESIDIUMIT TË KUVENDIT POPULLOR
SHOKUT RAMIZ ALIA
TIRANË

Dega e Sigurimit të Shkollave Ushtarake informon se sipas dy denoncuesve del se oficer S , pedagog i historisë s Shkodër, është shprehur : "Për Partinë e Punës nuk ka më fitore, apo edhe këtë legjislaturë ka jetë... këtij pushteti i erdhi fundi e duhet të përmbyset...".

Studenti , i vitit të dytë në kufi, në prani të gjithë studentëve të klasës ka thënë : "... Jam në komisionin nismëtar për organizimin e shoqatës të studentëve ushtarak. Do të mblidhemi në fushën e sportit, ku do të flasin organizatorët e kësaj shoqate, prandaj dilni të gjithë. Kërkesat tona janë : Përmirësimi i kushteve të jetesës e ushqimit, të shkrihet Komiteti i Partisë së Shkollave e godina t'u jepet studentëve; Akademia Ushtarake të largohet dhe godinat t'u jepen studentëve; të anullohet urdhëri i ministrit të Mbrojtjes Popullore për përjashtimin e studentëve që plotësojnë 12 mungesa; tani për tani nuk jemi për heqjen e emrit të shkollës, se po e kërkuam këtë do të kemi përfundim të keq, këtë do ta bëjmë më vonë. N Ll ii e thonë se duhet të kërkojmë edhe heqjen e emrit të shkollës. Të tre këta studentë më datën 11.2.1991, duke ngrënë boçe pishe, kanë qëlluar disa herë portretin e Themeluesit të Par-

Shkresë me 2 faqe e dt. 20.02.1991 “Për disa komente në Shkollën e Lartë të bashkuar Enver Hoxha” e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai drejtuar Ramiz Alisë”

MEDIA FAQE #2

2.

tisë." Theksojmë, se në klasën e vitit të dytë të kufirit, më datën 13.2.1991, rreth orës 16.30 është hequr portreti i Themelusit të Partisë dhe nuk dihet se ku është çuar.

Për problemet e sipërme është informuar edhe Komanda e Kufirit.

Studenti [redacted] i vitit të katërt të artilerisë ka filluar të shpërndajë lista të marra nga komisioni nismëtar i Partisë Demokratike për të rregjistruar studentë ushtarakë në shoqatën e tyre.

Sipas denoncimit të oficer [redacted], pedagog në Repar-[redacted]'au i Dejës, del se kursanti [redacted], i ka thënë : "... Unë jam kundër PPSH dhe kam arrësi të bëj edhe 100 kursantë të votojnë kundër saj, po ti pedagog mo cilën Parti je". Unë, - thotë [redacted] i thashë; "se po ma shave PPSH ta numëroj në lule të ballit". [redacted] i thotë : "Mos u nxito se edhe unë kam automatik dhe të zhduk".

MINISTRI I PUNËVE TË BRENDSHME
HEKURAN ISAI

AIDSH

Shkresë me 2 faqe e dt. 20.02.1991 “Për disa komente në Shkollën e Lartë të bashkuar Enver Hoxha” e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai drejtuar Ramiz Alisë”

INFORMACION

Shkresë me 2 faqe e dt. 20.02.1991 “Për disa komente në Shkollën e Lartë të bashkuar Enver Hoxha” e Ministrit të Brendshëm Hekuran Isai drejtuar Ramiz Alisë”

FONDI	4
KUTIA	253
DOSJA	94
	43

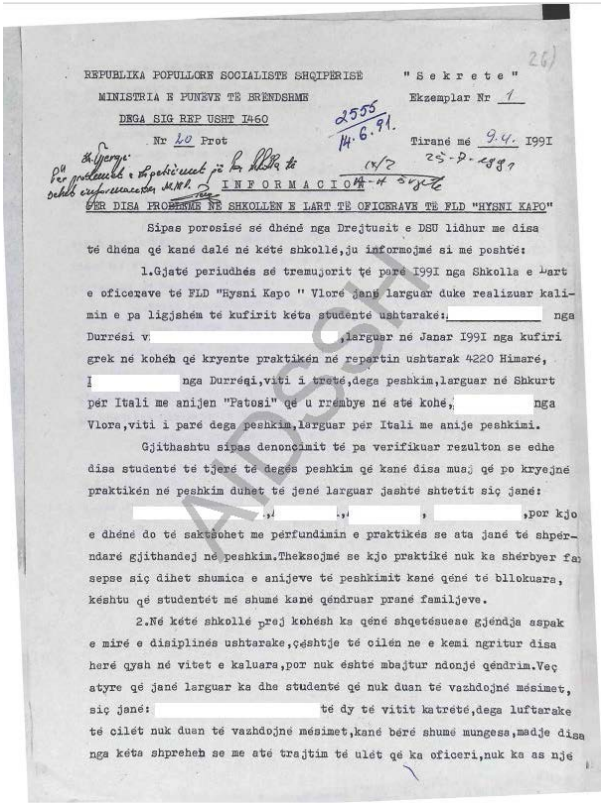
TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.

MEDIA #5

Informacion me 2 fq i Degës së Sigurimit të Repartit Ushtarak nr.1490 dt. 09.04.1991 “Mbi disa probleme në shkollën e lartë të oficerave të FLD “Hysni Kapo”

MEDIA FAQE #1

REPUBLIKA POPULLORE SOCIALISTE SHQIPËRISË "S e k r e t e"
MINISTRIA E PUNËVE TË BRËNDSHME Ekzemplar Nr 1
DEGA SIG REP USHT 1460
Nr 20 Prot Tiranë më 9.4. 1991

INFORMACION
MBI DISA PROBLEME NË SHKOLLËN E LART TË OFICERAVE TË FLD "HYSNI KAPO"

Sipas porosisë së dhënë nga Drejtusit e DSU lidhur me disa të dhëna që kanë dalë në këtë shkollë,ju informojmë si më poshtë:

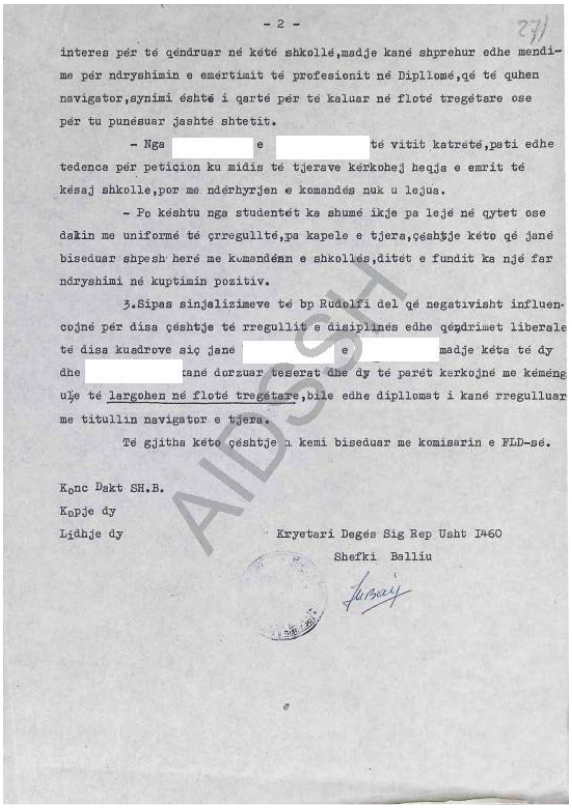
1.Gjatë periudhës së tremujorit të parë 1991 nga Shkolla e Lart e oficerave të FLD "Hysni Kapo " Vlorë janë larguar duke realizuar kalimin e pa ligjshëm të kufirit këta studentë ushtarakë: nga Durrësi v ,larguar në Janar 1991 nga kufiri grek në kohën që kryente praktikën në repartin ushtarak 4220 Himarë, I nga Durrësi,viti i tretë,dega peshkim,larguar në Shkurt për Itali me anijen "Fatosi" që u rrëmbye në atë kohë, nga Vlora,viti i parë dega peshkim,larguar për Itali me anije peshkimi.

Gjithashtu sipas denoncimit të pa verifikuar rezulton se edhe disa studentë të tjerë të degës peshkim që kanë disa muaj që po kryejnë praktikën në peshkim duhet të jenë larguar jashtë shtetit siç janë: , , , ,por kjo e dhënë do të saktësohet me përfundimin e praktikës se ata janë të shpërndarë gjithandej në peshkim.Theksojmë se kjo praktikë nuk ka shërbyer fare sepse siç dihet shumica e anijeve të peshkimit kanë qëndruar prapa familjeve.

2.Në këtë shkollë prej kohësh ka qënë shqetësuese gjendja aspak e mirë e disiplinës ushtarake,çështje të cilën ne e kemi ngritur disa herë gjysh në vitet e kaluara,por nuk është mbajtur ndonjë qëndrim.Veç atyre që janë larguar ka dhe studentë që nuk dusin të vazhdojnë mësimet, siç janë: të dy të vitit katrëtë,dega luftarake të cilët nuk dusin të vazhdojnë mësimet,kanë bërë shumë mungesa,madje disa nga këta shpreheh se me atë trajtim të ulët që ka oficeri,nuk ka as një

Informacion me 2 fq i Degës së Sigurimit të Repartit Ushtarak nr.1490 dt. 09.04.1991 “Mbi disa probleme në shkollën e lartë të oficerave të FLD “Hysni Kapo”

MEDIA FAQE #2

- 2 -

interes për të qëndruar në këtë shkollë,msdje kanë shprehur edhe mendime për ndryshimin e emërtimit të profesionit në Diplomë,që të quhen navigator,synimi është i qartë për të kaluar në floté tregétare ose për tu punësuar jashtë shtetit.

- Nga [redacted] e [redacted] të vitit katrtë,pati edhe tedenca për peticion ku midis të tjerave kërkohej heqja e emrit të kësaj shkolle,por me ndërhyrjen e komandës nuk u lejua.

- Po kështu nga studentët ka shumë ikje pa lejë në qytet ose dalkin me uniformë të çrregullté,pa kapele e tjera,çështje këto që janë biseduar shpesh herë me komandëan e shkollës,dikët e fundit ka një far ndryshimi në kuptimin pozitiv.

3.Sipas sinjalizimeve të bp Rudolfi del që negativisht influencojnë për disa çështje të rregullit e disiplinës edhe qëndrimet liberale të disa kuadrove siç janë [redacted] e [redacted] madje këta të dy dhe [redacted] tanë dorzuar teserat dhe dy të parët kërkojnë me këmbëng ulje të largohen në floté tregétare,bile edhe dipllomat i kanë rregulluar me titullin navigator e tjera.

Të gjitha këto çështje i kemi biseduar me komisarin e FLD-së.

Konc Dakt SH.B.
Kopje dy
Lidhje dy

Kryetari Degës Sig Rep Ushtë 1460
Shefki Balliu

AIDSSH

Informacion me 2 fq i Degës së Sigurimit të Repartit Ushtarak nr.1490 dt. 09.04.1991 “Mbi disa probleme në shkollën e lartë të oficerave të FLD “Hysni Kapo”

INFORMACION

Informacion me 2 fq i Degës së Sigurimit të Repartit Ushtarak nr.1490 dt. 09.04.1991 “Mbi disa probleme në shkollën e lartë të oficerave të FLD “Hysni Kapo”

FONDI	4
KUTIA	253
DOSJA	94
NR. I FLETEVE	43

TRANSKRIPT

Nuk ka transkript per kete media.